

PETŐFI ÉL

1. rész – A szibériai titkos fogoly

Márciusi mesém bevezetőjében már figyelmeztettek: ingoványos terep Ázsia a magyar nyomkeresők számára. Csak az kövessen, aki bátor, és mindennél fontosabbnak tartja az igazságot. Kiderítettük, hogy ez a földrész rejti származásunk sok titkát, és ma is otthona többmillió vagy csupán egy-kétezres rokon népeinknek, ujjuroknak, magyaroknak, madjaroknak. Követtünk frissebb nyomokat is: jeles Ázsia-kutató magyar tudósokét.

Akikről én még nem meséltem, de őrzi őket szinte minden család élő emlékezete: az első és a második világháború orosz frontjait, fogolytáborait megjárt magyarok.

Faggassátok háborús emlékeikről az időseket, kutassatok régi fényképek, levelek után.

A háborús történetek rettegett helyszíne Szibéria, Oroszország legtávolabbi, zord időjárású, alig lakott keleti része. Ide hurcolták foglyaikat az oroszok, hogy a gyér falvakat benépesítsék, a bányákban dolgozzanak.

Őrizni alig kellett őket. Hová szöktek volna: a Jeges-tenger, a Csendes-óceán vagy a mongol sivatag felé? Télen a farkashordák, nyáron a szomjúság végzett velük. Mégis voltak, akik megszöktek. Hiszen a huszadik században már volt vonat, volt rádió, hírek szivároghattak hozzájuk otthonról. Ezer kilométereket gyalogolva, nappal bujkálva, éjjel vonatokra felkapaszkodva – hazatértek. És híreket hoztak.

Az első világháborús hadifoglyok többen is beszámoltak egy Vengerka (Magyarka) nevű faluról a Bajkál-tó túlsó partján, ahol

magyarul köszöntek rájuk, aggastyán honvédek borultak a nyakukba. 1849-ben hurcolták ide őket. A róluk, magyar rabokról elnevezett falu otthonuk lett, sokan családot alapítottak. De egyikük, a 90 éves Minarovics Vendel a Vörös kereszt segítségével, több világháborús fogollyal együtt 1920-ban hazatért.

Rezesbanda és fáklyásmenet helyett gyanakvás fogadta, csalónak tekintették. A hivatalos álláspont szerint ő nem is létezett, ugyanis az orosz cári csapatok 1849-ben nem ejtettek hadifoglyokat. Ezt a hazugságot az öreg honvéd puszta megjelenésével leleplezte.

Azóta a bécsi katonai levéltárból előkerült a császár és a cár közötti titkos egyezség

és a rabok névsora. Oroszország Igazságügyi Minisztériumának honlapján is olvasható, hogy a magyar szabadságharc levezése után vittek hadifoglyokat Szibériába.

Miért tagadtak hát le több ezer Szibériába hurcolt magyar honvédet?

Az osztrák hatalom szándéka érthető: eltüntetni a nyomukat, kitörölni az emléküket. Különösen egyről, a legveszélyesebb-ről nem derülhetett ki, hogy él, hiszen maga ígérte: *úgy vigyázzatok, ismét pusztíthat e láng rajtatok!*

Igen, Petőfi Sándor a rabok között volt. Ő volt a szibériai titkos fogoly.

Milyen gonosz fintora a sorsnak, hogy legigazabb, legszókimondóbb költőnknek, aki *soha még tréfából sem hazudott (Váradny Antal)* születését és halálát is homály fedi. Legalább három település vallja saját

Az orosz Igazságügyi Minisztérium honlapján a foglyok között szerepel Petőfi neve is. Hasonlítsátok össze jobbról a második alakot Petőfi egyetlen hiteles képmásával.

Petőfi akkora költő volt, hogy akár minden faluban lehetne egy sírja. Mit jelentenek Kányádi Sándor szavai?

szülöttének, haláláról ma is ádáz vita folyik, sírjára nem vihetünk virágot.

Mivel 1849. július 31-én nyoma veszett a fehéregyházi csatában, százféle hír keringett róla. Voltak, akik minden kis reménységükbe belekapaszkodtak, és voltak, akik a valós híreket is elutasították. Ez utóbbiak nevében írta Reviczky 1877-ben: *Petőfi él! De nem volt soha rab. Ne higgyétek, nem hord ő láncokat!*

Igaza volt, és mégis tévedett.

Igaz, hogy Petőfi lánglelke, művészete örökkön él. Lám, a trón, mely ellen szikrázó haraggal lázadt, és amely legyőzte szabadságharcunkat, rég a porba hullt, de Petőfi szelleme még mindig *ifjan, szabadon lobog*.

Abban viszont tévedett Reviczky, hogy vakon elhitte a hatalmi döntést: Petőfi elesett a segesvári csatában, és punktum. Aki mást mond, hazudik. Nem vizsgálunk meg, nem ellenőrzünk semmilyen bizonyítékot, hanem lesöpörjük az asztalról. És ez így megy ma is.

Pedig maga Petőfi írta: *Az idő igaz, s eldönti, ami nem az.*

Segítsünk hát az időnek! Keressük meg, hová vezetnek Petőfi utolsó léptei.

Bizony Ázsiába. De hivatalos életrajzírói erről nem akarnak tudni.

Petőfi él! Lánglelke fennvirraszt.
Vénség, halál sohasem érik azt.
Lázás szívével, ifjan, szabadon
Él, és fog élni, édes magyárom.
Lesz trónok és országok pusztulása;
De az ő sírja mégse lesz megásva!

(Reviczky Gyula)

Azt többen is látták, hogy lova nem lévén, gyalog menekült Héjjasfalva és Fehéregyháza között a vesztes csatából. A hivatalos álláspont szerint kozák dzsidások szúrták le, és közös sírban nyugszik. De meghalni nem látta senki, és nem találták meg a holttestét sem.

August von Heydte osztrák őrnagy Petőfiként azonosított ugyan egy holttestet, de azt írta róla, hogy nagy fekete körszakálla, később meg azt, hogy szőke haja volt. Magatok is megítélhetitek, hihetünk-e szavainak.

Higgyünk viszont Miklós Miklós tordai református lelkésznek, aki Szendrey Júliával, Petőfi hitvesével a csata másnapján, amikor még nem kezdődött el a halottak temetése, bejárta a fehéregyházi harcteret, de Petőfi holttestét nem találták. Kerestette Jókai és Bem is, kibontották a sírt a XX. században is. Hiába.

A nyomok máshová vezetnek, Fehéregyházától 7000 kilométerre, Barguzinba.

Zsigmond Emese

Havonta és év végén díjakat! sorsolunk ki

Januári nyertesünk
Balogh Zsófia, Marosvásárhely
.....
A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php